

**Nicolai Lancicij E Societate Iesv Opvcvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Quas ob causas tantopere placeat Deo nostri confusio. Cap. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](#)

ne per obedientiam. Ita infertur mors appetitui propriæ reputationis & superbie, faciendo perpetuò actus humilitatis vere & contemptus sibi, & occultando nos ne cognoscatur. Et similem mortem debet sibi quisque inferre, qui verè vult Deo seruire. & decipitur, qui putat allatum sibi banc mortem, melle & lacte dulcediu[m] interne & externe; quia fieri non potest, quia sensus magnus dolorem, qui verè moritur, ut Deus vivat cum eo. Dicebat, non mereri ut quis dicitur seruire Deo si in hoc seruitio non patitur & non laborat: & qui querit Deum in gustibus, in quibus non inueniatur, sed in vera virtute, quæ habet locum proprium in laboribus afflictionibus: & illos tantum gustus esse astimandos, qui addunt animam ad laborandum, & ad patendum libenter, ex desiderio honorandi Deum, & implendi eius voluntatem. Inter omnia autem patendi genera & Deum honorandi, meo iudicio, nullum est generosius, quam per nostri confusione[m], & contemptum, quia haec maximè sentit, & ab his maximè abhorret vitiata in nobis natura, ut infra ostendam, & experientia quotidiana docet in multis, qui malum facere iacturam gratia Diuina & caelestis gloria, non tantum vocationis Religiose, ne patiantur quædam, quæ eos confundunt, & contemptibiles reddunt, ac viuentes sine illo honoris, laudis & gloria gradu, ad quem inordinate consequendum aspirant. Vnde & patientissimus Iob, initio que ferebat confusione[m]: Nunc, inquit, derident me iuniores tempore. Et ab ipso Deo in suis laboribus irridetur, tam grauiter ferebat, ut ipsam mortem præoptarit, si flagellat, inquit, oculas semel, & non de pœnis innocentium irrideat. Hinc Philistæ caput Samsonem non occidunt, sed oculis effossis ad molam asinariam, relegantur, quia, ut ai[us] Abulensis non reputabant completam vindictam, si eum occiderent, id est conati sunt accipere eum viuum ad illudendum ei. Quasi multò acerbior illis videatur irrisio eius, quam occisio. Vnde & Saül maluit occidi quam irridetur & confundi: Euagina, inquit, gladium tuum, & persecute me, ne veniant incircumcisæ isti, & interficiant me illudentes mibi. Grauus enim erat, inquit Abulensis, Saül pati ludibria, quam mortem tolerare: per mortem enim labrum suorum finem inueniret, per ludibria verò acris tauratæ, cruciaretur & diutius in hac vita. Homibus honesto cap. 7. loco natus, inquit auctor vita S. Eustachij afflictione quavis & calamitate laboribus, & perpecctionibus, & quavis re molesta, grauus est dedecus. Sic Abimelech cum fragmine molæ iacto, mulier confregit eius caput, vocavit ciu[m] armigerum suum, & au ad eum: Euagina gladium tuum, & persecute me, ne forte dicatur, quod a feminâ interficetus sum. Vbi Lyranus Plus, inquit, formidauit opprobrium, quam gehennam. Amor tamen Dei piè obcæcat homines Deum amantes, & quasi stultos facit, ut cōtemnant factum, & confusione[m] querant. Amor intemperans, inquit S. Bernardus, facit hoc. Nempe est, qui omnem in se triumphans captiuum, pudoris sensum, conuentientia modum, deliberationis consilium,

totius modestia & opportunitatis neglegitum quendam & quandam incuriam parvum. Et alibi vocat amorem c. 79. Cetera, Dei precipitem, vehementer flagrantem impetuosum, qui præter Deum aliud cogitare non sinit, fastidit certa, contentus omnia præter eum, eo contentus. Confundit ordines, dissipulat r[ati]onem, modum ignorat, totumque opportunitatis, quod rationis, quod pudoris, quod consilij iudicis videtur, triumphans in semetipso & redigens in capiuntatem. Et quamvis tales confusiones mundanis stultæ & Deo indignæ res videantur, tamen resumendo phrasim istorum, confusionis propter Deum amans dicat cum Tertulliano l. de carne Christi c. 5. Quocunque Deo indignum est, (mundi fallacis iudicio) mihi expedit: statu[m] sum, si non confundar de Domino meo. Qui me inquit, confusus fuerit, confundar & ego eum. Alias non inuenio materia confusione[m], que me per contemptum ruboris probent bene impudentem, & feliciter stultum. Bona ergo ista impudentia & felix stultitia est, confundi pro Christo. Et hoc sensu dici potest bene dixisse Menandru apud Clementem l. 6. Strom. Adeps semper non conuenit prudentiam: phrasii illi à Apoloticâ i. Cor. 3. 18. Si quis videatur inter vos sapiens esse in hoc saculo, stultus fiat, ut sit sapiens.

Saül pluris fecit honoris, quam regni & aliorum bonorum iacturam. Cum enim ei Samuel Propheta denuntiasceret, regnum perditum, Dei gratiam a missam, ipsum à Deo exaucitoratum, id non curavit, sed illud vincum sibi cupiens retentum, dixit i. Reg. 25. 30. Nunc honor a me, coram Senioribus populi mei & coram Israël. Quomodo vana gloria superanda, ostendit S. Chrysost. h. 43 ad pop. col. 1. & cur honor non querendus sed contemptus, col. 1. & 2.

Est etiam altera causa, ob quam magnus erga Deum amor ostenditur per nostri confusiones, quia per eas maximum, ut ita dicam, bonum nostrum politicum Deo offertur, scilicet, honor, fama, laus, gloria, bona existimatio apud alios. Siquidem, ut dicer S. Thomas, inter res exteriores hominis, simpliciter & absolute maximum est honor, ob quem assequendum homines, & vituperium, 524. 12. 9. a. 1. vitandum alia omnia postponunt. Et alibi idem ait 2. 2. q. 103. a. 1. Nihil posse esse in humanis rebus & corporalibus maius ad 2. honore. Hinc & Cicero, Natura, inquit, nihil præ Tulg. 3. flatus habet, quam laudem, quam dignitatem, quam deus. Et Aristoteles ait, honorem esse bonum i. 4. Eth. inter externa maximum. Quocirc[um] si dum Christi, cap. 3. si amore diutinas relinquisimus, promissum à Christo Regnum celorum habemus. Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum celorum. Et, omnis qui reliquerit dominum vel fratrem Matt. 19. & vitam eternam possidebit: si ex amore æquali per confusione[m] sui accerstat, iacturam quis fecerit laudis, honoris, bona existimationis, maiorem merebitur in celis coronam, quia maiori bono se pro Christo priuabit. Siquidem Pro. 22. teste Spiritu sancto. Melius est nomen bonum, quam diuinita multa. Bonæ existimatione passim sese diffundente,

53. dente, inquit S. Ilidorus Pelusiota, Melius ac praestans nihil est nec Cræsi thesauros quisquam cum ea comparare queat. Ac proinde à Proverbiorum autore dictum est: Melius est nomen bonum, quam diuitias multæ: super aurum & argentum grata bona. Ideo infamiam refutat amor proprius, usque ad eo ut Aristoteles scriperit, Turpe esse, non timere infamiam; qui enim eam timeret, modestus ac reverendus est; qui non timeret, impudens est. At in schola Christi hoc locum non habet: fortis viri & Divini est, non timere, immò pro Christo appetere infamiam, eam nostri causa passio, eiique auctoriam honoris, bona opinioñis & famæ offere. Difficilis enim est, ut sit, molestia sustinere, quam à iucundis abstinere. Facilius quis mille talenta sponte dabit, inquit S. Chrysostomus, & nihil se passum esse putabit, quam ut tres obolos preter animisentiam abreptos mansuetè ferat. Itaque istud magis est animi Philosophia. Immò multi minoris faciunt iacturam vita potius, quam honoris, quam confusionem & sui contemptum. Scio, inquit Seneca, quodam dicere, contemptus nihil esse grauus, mortem ipsi patorem videri. Fama enim rem esse prope diuinam dixit Aelches; efficeret beatissimum cui contigerit, ait Pindarus. Vnde S. Augustinus vocat crudelium, qui confidens viræ lue, ac conscientię, neglegit famam suam. Multi, inquit S. Chrysostomus, ad laqueum conuolarunt, fama opprobria non ferentes. Apparuit hoc inter alios in Iudâ, qui, uti pondusat Cardinalis Bellarmius, Non ferens confusionem, quā suffundi eum necesse erat, si cum Apostoli vel Discipulis alia versari voluisset, laqueo se ipse sufficeret. Hinc Salomon ait, rixas amicorum tranquillari posse, dummodo confusio & contemptus absit. Ad amicum, inquit, et si produceris gladium, non despères, est enim regressus si aperueris os triste, non timeas, est enim concordatio: excepto coniunctio & impropositio. Ideo & Theologi & Iurisperiti eximij docent, sine peccato posse virum honoratum, magni nominis, occidere iniquum inuasorum, etiam si posset fuga evadere eius inuasionem, eo quod respectu illius viri honorati, etiam si alias sit humili loco natus miles, maius malum sit confusio, quam incurreret per fugam, quam ademptio vita iniusti inuasoris. Quæ etiani Ethnicorum erat hæc de sententia. Vnde Cicero, b. Adolescentem quandam, qui Tribunum occiderat, volentem vim inferte eius pudicitia, ait fuisse absolutum a Mario exercitus Imperatore. Ideo David in & vit. l. 3. petionà Christi patientis, tamquam rem quan- fact. 3. c. 6. Deo summè charam, num. 25. Deo repræsentat: Tu sc̄i impropterum meum, & confusionem meam, & reuerentiam meam. Quod explicans Cardinalis Bellarmius in Commentario Psalmi huius; Vocat, inquit, ipsum Deum in telem sue passionis, que in ignominia constituit. Nobiles Milone, enim animi pluris faciunt ignominiam quam dolorem corporis. Tu sc̄i, inquit, impropterum meum, id est, qua impropria in me iaciant aduersarij, & confu- sionem meā; id est, confusionem, qua nascitur ex opprobrio. Confunditur enim apud alios non solū, qui culpan veram agnoscat sed etiam, qui sine culpa est, sed videt credit ab aliis crimina, que sibi falsò obiciuntur. Et reuerentiam meam, id est, verecundiam, qua ex confusione oriri solet, erubescunt enim, qui apud alios confunduntur, et si inuistit confundantur. In Hebreo est vox (hebreu) qua verecundiam significat: & verecundiam hoc loco legum: S. Hilarius, S. Augustinus, Euthymius, & alij. Quare vox (Reuerentia) qua habetur in nostrâ editione, non significat reuerentiam, que debet batur Christo, sed reuerentiam, quam ipse in se habebat, id est, erubescientiam & verecundiam. Hec Belarmianus. Magnum ergo sacrificium Deo offerit, qui pro eius amore humilioris res exhibendo, sibi verecundiam & erubescientiam parit, ac confusione incurrit. Ideo non sine mysterio, tanquam omnium regni maximam Apo- stolus ponderat in Christi morte, quod fulmine, reg. fu. rit crucem confusione contempnā. Non sit, vita contempnā, quia plus est pati honesto & innocentem iacturam honoris, famæ, bona apud alios opinonis, quam vita. Ideo sancti viri, uti suprā videntur, & infra videbimus, magno conatu sui confusionem quererebant & contempsū. Quia, ut bene animaduertit Bernardus Justinianus, in cap. 57. vitâ B. Laurentii Justiniani, magni amatoris, sui confessionis & contemptus. Non est tanta virtutis honorē contemnere, quam contemptum apparet. Plus est enim, ut male affici negligas, quam ut bene affici non cupias. Ceterum illud summa perfectionis, ut male affici desideres. Quare mirum non est, S. Franciscus Xaverius inter tortores & curas, scribenter ex Iaponiâ ad socios Goanos, hac inter alia eis inculcasce verbis esticacissimis: Oro vos, atque etiam obtestor, per Christum Iesum Dominum nostrum, ut in afflictu atque humilibus officiis demenem egregie superare mitamini. Et supra: diligenter colite humiliatem, omnibusq; in rebus, à quibus deputata natura abhorret, vos ipsi vincite. Et infra: Deus humiles erigit, ac roboret, eos præservit, qui in rerum etiam humilium atque abiectarum tractatione, tanquam in speculo infirmitatem inuentur sitam, seq; ipsos in eisdem, egregie vincunt.

Quærant ergo Dei serui, tales humiliations & confusiones sui, si quidem Deum amant, & sciunt eas esse Deo acceptas. Nam, ut dixit magnus ille Acaçius apud Theodoretum in reliqua historiâ, Est proprium amantium illa sacre, que cum sunt, eti qui amantur grata sunt. Et aliqui non paruum est periculum, multorumq; & magnorum illorum sudorium detrimentum, si pati poteris, negligeare, tacitus præterire, ut non erubescant talia memores Christi dicti: Qui me erubuerit, hunc filius hominis erubescet.

Excellunt hac in re B. Laurentius Justinianus, dum in religioso Ordine viueret. Nam cum de capitulo exisset ad petendum panem cum Mapheo, suo postfæ in Patriarchatu Veneto successore, forte accidit ut frequentiora ymbu (Venetæ) loca penetrarent. Siquidem

VIII. DE HUMILITATE QUARENDA.

647

61. *zum Laurentius motum loci celebritate, & declinare homines cupientem : Maphee, inquit, quid moueris? V' adamus constanti gradu. Nihil enim profectus, si reliquimus verbo mundum, nisi etiam opere declarerimus. Eamus cum fassis istis ac si crucibus, & gloriostum*
bodie de seculo triumphantem reseramus. Merito ita se in Catenā vicit. Vtile enim est, inquit S. Cyrillus, pro cultu Di-
luc. 18. 3. uero predorem deponere. Nam si causa pecunia sunt impudentes nonnulli pro causa fatuus nos decet botam inducere impudentiam.
62. *Sanè S. Basilius, eum, qui Religionem ingredi vult, probandum ait. An si paratus libenter, ad omne humilitatum genus descendere (ac proinde ad illa quoque, que pudorem incutunt, & nos honestè confundunt) coram aliis) idque vult fieri, missa omni reverendia, ita videlicet, ut sibi didicimur queque artificia suscipere non recusat &c. maxime autem ei, qui à splendido aliquo vita genere, ad imitandum modestissimū humilitatis D. N. Iesu Christi exemplum festinante, munera quadam praescribitur, de numero coram, qua illi sordidae astimant, qui in ciuii vita versantur: obseruanturq; num in itis, cum omni animi alacritate, non erubescerent & inconfessibilem se Deo operarium exhibeant. Hæc Basilius.*

CAPUT SEXTVM.

De moderatione in confusionibus quaren-
dis adhibenda.

63. *N*E in his confusionibus publicis eretur, duorum habenda est ratio: Primo, ne fiant sine approbatione Superiorū. Superiores enim habebunt respectus personarum, quæ se confundere cupiunt, & eorum, coram quibus, sui confessionem querere volunt, tum loci & temporis, tum ipsorum confusionum, ne suscipiantur alienæ à sui status vel ordinis spiritu, & procedendi modo, ne potius sint admiranda, & magis destruant, quam adfident, præsertim personas primarias, & locorum dominos, ne illis insciis & inuitis inuehantur ludicra, & bilem loco adficationis excitant.

- Ideò in nostrâ Societate cùm Reg. 40. Magistro Nouitorum esset præscriptum, vt inter mortifications publicas, vestes adhibeantur viliores, addit. Reg. 41. vt id fiat quantum à confusione officiorum & personarum circumstantie patientur. Ad Superiorē recursus, præterquam quod impedi excessum in confusionibus, prædict etiam magis ad meritum & profectum in virtutibus, quia S. Dorotheus ait: *Sua sponte ad vitas quoque exercitia currere, non est admodum magni profectus, quin etiam fieri potest, vt inani & vanasi gloria: at cùm vile tibi aliquid & contemptibile præcipitur, neque repugnat tu, aut contradicis, sed cum omnim manuetudine & obedientia iussa capessis & facis, tum vere illud sit ad profectum.*
64. *Secundo, ne etiam cum licentia extorta in-*

discretè confusio queratur, non consentanea Apostolico spiritu, sed eremitico, suum tantum non alienum profectum querenti. Talis erat mortificatio & confusio eorum, qui vt confunderentur, mentiendo sibi aliquotus defectus adscribebant, commemorati & laudati à Clima-

co. Ita enim, inquit S. Augustinus, cauenda est arrogancia (& mortificanda) ne veritas relinquatur. In-

cantè enim humiles sunt iudicio S. Gregorij Papæ, 1. 26. mbr. qui se mendacio ilaqueant, dum arrogiam vitant. cap. 2. Immò mentiendo superbum, quia contra veritatem se erigunt, quam relinquunt.

Talis erat mortificatio cuiusdam senis apud gr. 15.

S. Climanum, qui vestes resecatæ, abique vlti passione, quippe castissimum circuitum circuivit nudus; & alterius senis ab eodem insinuati, sed à Michaële Iseltaio eius commentatore fuisse descripti, quæ cùm Iudex quidam, fama cius sanctitatis motus, vide vellet, ille id præsentiens, panem & ca- seum sumpsit in manibus, & portans Monasterij ascen- dit, ibiq; diuariatis pedibus caput manducare: quem cùm Iudex vidisset, indignatus. Hiccine est, ait Anachorita ille de quo tanta audacia incontemnens eum dis- censit. De alio quoque sene in Vitis P.P. scribitur: Cùm honoris causa ei occurrisse: quidam cum lama- padibus, despolians se, vestimenta sua misit in flumen, & caput ea lauare flans nudus ille cateni qui ministrabat ei erubuit, & rogauit hominem dicens: Reuerterimini, sexen enim noster sensus perdidit, & veniens ad eum, ait illi: Abba, ad quid hoc fecisti? omnes enim qui te vide- runt, dixerunt: Quia a damonem habet Senex. Cui ille, & ego hac volebam audire.

Talis erat mortificatio S. Francisci, qui latum 6.p.l.i.c. pedibus calcabat, vt honorem & venerationem 73. Chri. fugeret, quæ illum afficere volebant: & de Fra- S. Fran. tre luniperi scribitur, eum eodem fine pueriles lusus cum pueris lusisse.

Eandem ob causam S. Franciscus nudatus in platea publica, coram multis, retentis femoralibus, fung ad collum alligato se trahi præcepit, usque ad laxum, quo facinorosi puniendo collo- cabantur; indeque cunctis audientibus se carnalem & gulolosum proclamauit, teste S. Bonaventura in eius vita; quæ confusio viro sanctissimo coram Deo valde profuit: sed hoc depravato saeculo imitanda non est ab ylo.

Talis erat mortificatio B. Iacoponi eius so- cij, qui plumis vericoloribus cooperitus, fratris nuptias celebrantis domum ingressus, eas turbauit, vt scribit Ioannes Baptista Modius in eius vita:

His annumerari potest in hoc genere noster P. Gonzalius Silueria, alioqui vir magna sanctitatis & Martyr, qui, vt scribitur à Nicolao Godigno in eius vita, coram Gynecæo Reginæ 1. 3. cap. 6. Lusitanæ Catharinæ (quod conuenierat ad audiendum eum de rebus diuinis) ex sui contemptus desiderio, veluti à potestate mentis detinitus, caput vultum variè immutare, diversas oris & corporis induere figuræ, saliuam in barbam demittere, modo